

SIMAS IKS
Festingdalsvegen 368 (JE)
6854 Kaupanger

Oslo, 3. juni 2025

Deres ref.:
Anne Sigrid Loftesnes Harjo

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2025/3948
2025.0279.miljodir

Saksbehandler:
Eli Mathisen

Rapport etter tilsyn 9. april 2025

Denne rapporten omhandler forhold som ble avdekket under tilsyn hos SIMAS IKS (virksomhetsnummer: 876028662). Tema for tilsynet var pålegget som ble gitt av Miljødirektoratet 14. mars 2024, hvor SIMAS IKS ble pålagt å gjøre tiltak for å stanse, fjerne eller avgrense virkningen av den forurensningen som har oppstått fra slagget fra Nyrstar i Festingdalen.

Rapporten består av følgende deler:

- Del 1: Resultatet av tilsynet
- Del 2: Miljødirektoratets vurdering og begrunnelse
- Del 3: Informasjon om tilsynet
- Del 4: Annen informasjon

Del 1: Resultatet av tilsynet

Denne delen gir en oversikt over resultatet av tilsynet og hva dere må gjøre til gitte frister. Nærmere beskrivelse er gitt i [del 2](#).

Miljødirektoratet avdekket avvik som dere må rette snarest

Miljødirektoratet avdekket følgende avvik under tilsynet:

- Avvik 1: Virksomheten mangler dokumenterte vurderinger for enkelte krav i pålegget

Avvik er manglende etterlevelse av krav fastsatt i eller i medhold av lov.

SIMAS IKS må snarest rette opp avvik. Dere må sende Miljødirektoratet en skriftlig tilbakemelding som viser hvordan avvik er rettet innen 15. august 2025.

Dere må betale gebyr

SIMAS IKS må betale et gebyr på 51 900 kr for tilsynet.

Vi ber om tilbakemelding fra dere på epost

Vi ber om at dere sender all skriftlig tilbakemelding til post@miljodir.no ved Eli Mathisen. Merk svaret med saksnummer 2025/3948 og tilsynsnummer 2025.0279.miljodir.

Del 2: Miljødirektoratets vurdering og begrunnelse

Avvik 1: Virksomheten mangler dokumenterte vurderinger for enkelte krav i pålegget

Dette er et avvik fra følgende krav gitt i regelverket

- Pålegg om tiltak etter forurensningsloven, datert 14. mars 2024, punkt 2 *Vilkår for tildekking av slag i sideskråninger*, punkt 4 *Krav til gjennomføring av tiltakene* og punkt 5 *Mildnende tiltak i tiltaksperioden*
- Internkontrollforskriften § 5 andre ledd nr. 6

Beskrivelse av krav

I henhold til kravene i punkt 2 i pålegget skal tykkelsen på drenslag og vegetasjonslag samlet sett være så stort at frostinntrengning ikke skjer i tettlaget for tildekking av slag fra Nyrstar i Festingdalen.

I punkt 4 og 5 i pålegget stilles det krav til gjennomføring av tiltakene. Om nødvendig skal det settes i verk tiltak for å hindre at forurensningen blir spredt til omkringliggende område.

Tiltaksplanen skal gjennomføres ved å utarbeide en plan for avbøtende tiltak og beredskap i tiltaksperioden, ved å:

- utarbeide en plan for miljøbeskyttende tiltak før tiltaksarbeidet begynner
- utarbeide en beredskapsplan for tiltaksperioden
- sette i verk avbøtende tiltak for å hindre spredning av forurensning i tiltaksperioden

Virksomheten skal kartlegge farer og problemer og på denne bakgrunn vurdere risiko, samt utarbeide tilhørende planer og tiltak for å redusere risikoforholdene.

Observasjoner under tilsynet og vår vurdering

Simas IKS tok i perioden 2015-2018 imot cirka 40 500 tonn slag fra Nyrstar Høyanger AS i Festingdalen. Da Nyrstar leverte slagget i tidsperioden 2015-2018, opplyste de om at avfallet var inert og hadde liten utlekking. Simas IKS gjorde ikke en ytterligere kontroll av innholdet i slagget før mottak. Den 12. oktober 2018 informerte Simas IKS Statsforvalteren i Vestland om at de hadde oppdaget at slagget hadde en annen kvalitet enn først antatt, blant annet at slagget hadde høye verdier av blysilikat og sølvoksid. Den nye informasjonen tilsa at slagget var farlig avfall, og at utlekkingen overskred grenseverdiene for mottak på inert deponi. På bakgrunn av dette ble

Simas IKS pålagt å gjøre tiltak for å stanse, fjerne eller avgrense virkningen av den forurensningen som har oppstått fra slagget fra Nyrstar i Festingdalen.

Slagget er lagt på delområde 1, 2/3 og 4 på deponioverflata. Simas IKS engasjerte en konsulent til å gjøre en supplerende vurdering av hvilke tiltak det var behov for, for å avgrense virkningen av den forurensningen som hadde oppstått fra slagget. Dette er beskrevet i tiltaksplanen "Vurdering og tiltak knyttet til deponert slagget fra Nyrstar i Festingdalen", datert 13. juni 2023.

Under tilsynet ble det stilt spørsmål rundt hvordan Simas IKS oppfyller kravene i pålegget. I forbindelse med dette ble det etterspurt dokumenterte vurderinger for verifisering av enkelte forhold. Virksomheten kunne ikke framvise dokumenterte vurderinger for enkelte av kravene stilt i pålegget. Vi nevner følgende eksempler:

Dokumentasjon på tildekkede områder

I tiltaksplanen står det at supplerende feltundersøkelser må gjennomføres for å avklare utbredelsen av slagget. Simas IKS informerte under tilsynet om at de hadde gjort en vurdering av utbredelsen blant annet ved å prøvegrave i delområde 2/3 og 4. I tillegg har de sett på vekten på forsendelsene og hvordan slagget har blitt tippet ned i skråningene for alle delområdene. På tilsynet fikk vi framvist et kart der utbredelse av slagget var markert med rosa og tildekket område markert med blått. Delområde 4 er ferdig tildekket. For dette området viste kartet at en del som var markert med rosa, ikke var tildekket. Under tilsynet forklarte Simas IKS hvorfor området ikke var tildekket, men de kunne ikke vise dokumenterte vurderinger av dette.

Hindre frostinntrengning

Det er viktig at drenerings- og vegetasjonslaget er tykt nok til å hindre frostinntrengning i tettlaget (bentonittmembranen). Tiltaksplanen omhandler ikke vurderinger rundt hvor tykt tetningslaget må være for å hindre at bentonitten ikke blir utsatt for frost. Simas IKS og entreprenør informerte under tilsynet at laget over bentonittmatten er på rundt 70-80 cm, men kunne ikke vise dokumenterte vurderinger som viser at denne tykkelsen er tilstrekkelig. Miljødirektoratet kunne derfor ikke verifisere om Simas IKS har oppfylt kravet om at drenerings- og vegetasjonslaget er tykt nok for å hindre frostinntrengning, jamfør punkt 2 i pålegget.

Beredskapsplan for tiltaksperioden

Punkt 4 i pålegget stiller krav om at virksomheten skal utarbeide en egen beredskapsplan for tiltaksperioden. Simas IKS informerte under tilsynet om at punkter tilknyttet HMS arbeid for entreprenør ble gjennomgått på kontraktsmøte. Ut fra opplysninger vi har mottatt, var ikke beredskap tema på møtet. I tillegg viste Simas IKS til beredskapsplanen for hele anlegget som svar på spørsmål om beredskapsplan for tiltaksperioden. Simas IKS kunne ikke framvise en beredskapsplan spesifikk for tiltaksperioden, eller dokumenterte vurderinger som tilsier at framvist beredskapsplan er dekkende for tiltaksperioden.

Vurdering av behov for avbøtende tiltak

I punkt 4 i pålegget er det stilt krav om at det skal utarbeides en plan for avbøtende tiltak for å hindre spredning av forurensning i tiltaksperioden. Simas IKS opplyste om at de i tiltaksperioden ikke har iverksatt ekstra tiltak for å hindre spredning av forurensning og at vurderingene baserte seg på innholdet i tiltaksplanen. Her beskrives det blant annet at slagget har lavt utlekkings- og

forurensningspotensial. Virksomheten skal kartlegge farer og vurdere risiko basert på dette. I henhold til internkontrollforskriften § 5 punkt 6 skal virksomheten, med risikovurderingen som grunnlag, ta stilling til om risikoen er akseptabel og eventuelt iverksette nødvendige tiltak for å redusere risikoforholdene. Simas IKS kunne ikke framvise dokumenterte vurderinger rundt behovet for avbøtende tiltak eller hvorfor det ikke var nødvendig med tiltak i tiltaksperioden.

Vedtak om gebyr

Miljødirektoratet vedtar at SIMAS IKS må betale et gebyr på 51 900 kr for tilsynet. Dette tilsvarer sats 1 for tilsyn av inntil en dags varighet og er gitt på bakgrunn av medgått og forventet ressursbruk. Vedtaket er fattet med hjemmel i forurensningsforskriften § 39-7.

Dere vil få tilsendt en faktura fra Miljødirektoratet for innbetaling til statskassen.

Miljødirektoratet er pålagt å ta gebyr for tilsyn på forurensningsområdet. Gebyret skal dekke kostnader med forberedelser, gjennomføring og oppfølging av kontrollen. Vi viser til varsel om gebyr 28. mars 2025 og til forurensningsforskriftens kapittel 39 for ytterligere informasjon om innkreving av gebyr til statskassen.

Dere har rett til å klage

Dere har rett til å klage på vedtaket. Retten til å klage er gitt i forvaltningsloven kap. VI. En klage bør være skriftlig begrunnet og må sendes til Miljødirektoratet innen tre uker etter at dere mottok dette brevet. En eventuell klage vil ikke få oppsettende virkning, og gebyret som er fastsatt ovenfor må betales inn. Dersom vi tar klagen til følge, vil for mye innbetalt beløp bli refundert.

Del 3: Informasjon om tilsynet

Gjennomføring av tilsynet

Tilsynet er gjennomført for å kontrollere om gjeldende krav gitt i pålegget fra Miljødirektoratet 14. mars 2024 overholdes. Vår hjemmel til å føre tilsyn er forurensningsloven § 48. Rapporten gir ingen fullstendig tilstandsvurdering av SIMAS IKS sine tiltak knyttet til å stanse, fjerne eller avgrense virkningen av forurensningen fra slagget fra Nyrstar i Festingdalen.

Tilsynet er en del av Miljødirektoratets risikobaserte tilsyn.

Fra Miljødirektoratet deltok

- Eli Mathisen
- Guri Haugen

Kontaktperson hos SIMAS IKS

- Anne Sigrid Loftesnes Harjo

Anlegg kontrollert

Følgende anlegg tilhørende SIMAS IKS ble kontrollert under tilsynet:

- SIMAS IKS Festingdalen avfallsplass - deponi, Sogndal

Tema kontrollert

Følgende tema ble kontrollert knyttet til Forurensende aktivitet:

- Internkontroll
- Tildekking av slagg fra Nyrstar i henhold til pålegg

Regelverk

Tilsynet omfattet følgende regelverk:

- Pålegg om av tiltak etter forurensningsloven, gitt 14. mars 2024
- Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften)

Fremlagt dokumentasjon

Fremlagt dokumentasjon som ble benyttet for å verifisere faktiske forhold under tilsynet:

- Tiltaksplan "Vurdering og tiltak knyttet til deponert slagg fra Nyrstar i Festingdalen", datert 13. juni 2023
- Kart over utbredelse av slagg og tildekkede områder
- Rutiner i internkontrollsystemet

Del 4: Annen informasjon

Andre forhold

Hvem som er myndighet i saken

Miljødirektoratet håndterer saken om forurenset slagg fra Nyrstar ved Simas IKS sitt anlegg i Festingdalen i Sogndal kommune, fordi Statsforvalteren i Vestland har vurdert at de er inhabile i saken. Partene ble orientert om dette 10. oktober 2023.

Status for tildekkingen

Tildekkingen av delområde 1 og 4 er ferdig og virksomheten har sådd på disse områdene. Virksomheten har lagt ut erosjonssikrende matter ("kokosmatter") over delområde 1 og 4. For delområde 2/3 er entreprenør, per 9. april 2025, i gang med å legge vegetasjonslaget.

Dere har anledning til å kommentere på rapporten

Dere har anledning til å kommentere på faktiske feil i denne rapporten. Eventuelle kommentarer må sendes Miljødirektoratet innen to uker etter at rapporten er mottatt.

Rapporten vil være offentlig tilgjengelig

Denne rapporten er tilgjengelig for offentligheten via Miljødirektoratets postjournal på miljodirektoratet.no, i tråd med offentlighetsloven.

Hilsen
Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Henning Gøhtesen
seksjonsleder

Eli Mathisen
tilsynsleder

Kopi til:

- Statsforvalteren i Vestland
- Sogndal kommune